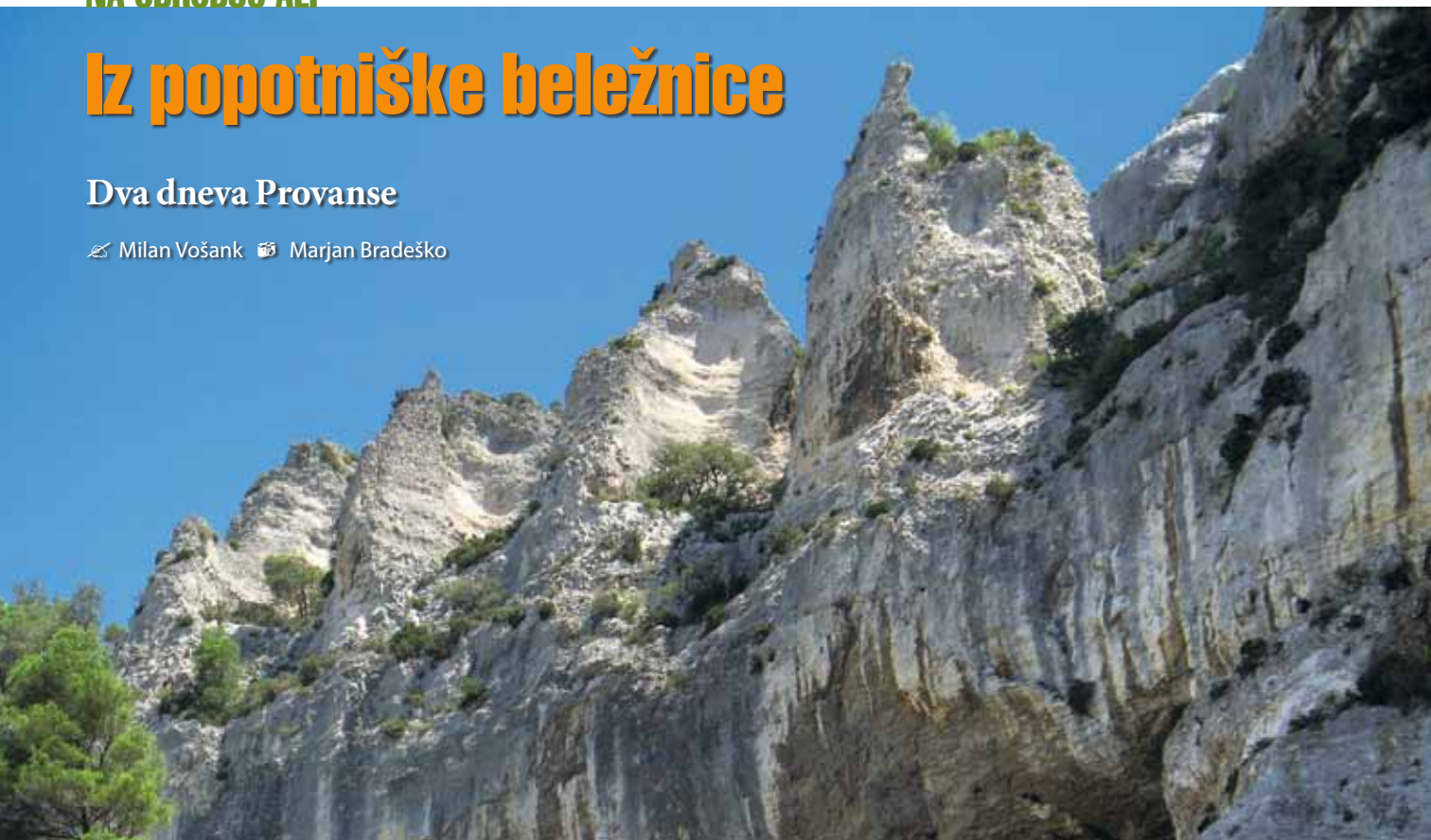

Iz popotniške beležnice

Dva dneva Provanse

✍ Milan Vošank 📍 Marjan Bradeško

Trebušaste stene nad krajem Fontaine-de-Vaucluse

Pravkar sva se pripeljala z Mont Ventouxa, te 1912 metrov visoke apnenčaste grmade, in zahodne sence že prijetno hladno legajo čez vročo pokrajino; in spet, kar je nekako postala že ustaljena navada na vseh najinih potovanjih, šele pozno popoldne začneva iskati prenočišče v kampih. Po lenobnih jutrih in zatem čez dan, ko je toliko lepega, pač še ne gre prehitro razmišljati, kje se bo postavil šotor. Razvadila sva se na poti do francoskega juga v italijanskih Dolomitih: pod Tremi Cinami, pod Civetto, v Brenti in v Palli, le na Selli se je bilo potrebno zapeljati nekaj naokrog ter še kasneje ob nadvse turističnem Gardskem jezeru, vedno so bili ti kampi ob pravem času na pravem mestu. Takšni s kulisami gora naokrog, večinoma prijetni in mirni. Tu, v Provansi, kjer je, kot piše v popotniškem vodniku, kampiranje že dolgo priljubljeno in mamljivo poceni, pa bi bilo potrebno to razvado opustiti. Pa naju ni izučilo, kajti tudi tokrat v okolici mesteca Vaison-la-Romaine so kar trije kažipotni vabili v žal spet prenapolnjene kampe. Pa se peljeva naprej proti jugu, bo že nekako, še zmeraj je bilo ...

PREGRADA SVETLIH SKALNATIH PEČIN

Pred nama nad ravnici polj in vinogradov je vstajala pregrada svetlih skalnatih pečin nad temnimi gozdovi. Tako, kakor je bila ta slika na obzorju nepričakovano presenetljiva in nenadna, je hkrati že vztrajno vabila. Treba je bilo tja, še ta večer. Sedaj se nama

naenkrat ne mudi nikamor več. Zavijeva v slikovito vasico ozkih ulic in hiš na klancih Seguret, od koder so grebeni, zajeti v robove med strehami, že povsem blizu. Tako lepi v večernih barvnih tonih, da najini hribovski duši zapojeta. Da neučakano odhitiva pod vznožja teh gora ter v strme klance med gozdovi in vinogradi na prisojnih poboč-

jih nad Gigondasom utrujava avto in sebe po obupno grdi makadamski cesti vse do razglednega sedla. Od tu vodijo poti na Dentelles de Montmirail, 15-kilometerski niz hribov s "čipkastimi" vrhovi. Dentelle pomeni čipka, te vzpetine, ki niso ne tako visoke ne nagubane, kot se zdi na prvi pogled, pa imajo dobre poti in ponujajo nekaj najlažje prehodnih in prijetnih gorskih tur v Provansi nasploh.

In potem se voziva še kar naprej proti jugu ob čudovitem ugašanju rdečih barv na zahodu; pa glej: po nekaj kilometrih je oznaka za kamp v Aubignanu, odprejo nama zapornico in najdeva prostor pod drevesom zraven prijaznih Angležev.

Zjutraj pa morava nazaj, nazaj v Dentelles. Na sedlu je že prav prometno. Vse polno je popotnikov, ki se pripeljejo le do sem ter s klopč in travnikov uživajo ob pogledih na pečine, in precej onih, ki se podajo proti vrhovom. Slediva živahni skupini z otroki, vsi so ovešeni s plezalno opremo. Te skale pač morajo nuditi tudi obilo zabave v vertikali. V senci borovcev in hrastov se kamnita pot zlagoma dviguje pod stene. Plezalci kmalu gredo po svoje, midva pa na desno proti grebenu. Prav počasi se odpirajo razgledi na

okolico, na dolince in pregibe med temi hribi, na urejeno kmečko, predvsem vinorodno krajino. Pa saj že besedilo v vodniku vabi: ko se naužijete razgleda, si privoščite čudovita vina Cotes-du-Rhone in okusen kozji sir, ki ga izdelujejo v okoliških vasicah. Tu je zelo cenjeno rdeče vino, tu je dom muškata, sladkega belega desertnega vina, tu bomo našli še oljke in marelice. Na tej 50-kilometrski krožni poti okrog Dentelles de Montmirail je pač obljubljenega veliko dobrega po vaških gostilnah, pa tudi gradbeno in zgodovinsko-kulturno umetniško lepega, ampak midva sva še v gorah. Toda vsaj malo teh pivsko kulinaričnih in vizualnih užitkov enkrat popoldne, tega pa tudi ne smeva zamuditi!

Preko skalne stopnje prestopiva na vroča južna pobočja z novimi pogledi na obširne vinograde in skalne pregrade nad gozdovi. Srečujeva vse več planincev, starejših parov, mladih družin ... Ta krožna pot, ki žari od košenice, pač ni prezahtevna, daje pa dovolj gorniškega priokusa. Nedvomno pa te pečine in grebenski vrhovi privabljajo s svojo abstraktno obliko, s slikami, zaobjetimi v okvirje vznožnih vinorodnih pobočij, visoko obraslih z nizkimi borovci, hrasti ter celo z mandljevcji. Prav neverjetne so te slike, bile bi kar pravnjke za v likovne učbenike, za študije kompozicije, perspektive in tonskega slikanja. Ko se odpirajo škrbine med skalnimi stolpi, zarezano globoko v skale, in se skozi radovedno zazreš v to bogastvo pestro zeleno poletno razbohotene okoliške pokrajine, stojiš in si vesel in se čudiš ... in iščeš fotoaparata. Kakor sva se midva s Sonjo čudila še malim in malo večjim skalnim oknom vzdolž ostenj. Morda ravno zaradi teh oken ime dentelles ali "čipkasti" vrhovi za te dolge razčlenjene grebene.

Pot se že spušča proti prehodu v grebenu, spet nazaj na senčno stran, ko tam za bližnjimi skalnimi stolpi v daljavah ugledava goro. Veliko lepo goro na jasnih severnih obzorjih, vso modro z belino prav na vrhu. Prepoznavna to podoba. To je Mont Ventoux, najina včerajšnja zgodba. Tako se je prav lepo doprinesla v pripoved današnjega dne, da jo moram povedati.

Pravzaprav tako kot o Dentelles de Montmirail tudi o Mont Ventoux s prijateljico ob odhajanju v Provanso nisva posebej razmišljala. Seveda, o kanjonu Verdon že, pa o obmorskih visokih pečinah Les Calanques in poljih sivke, žit, sončnic, vinogradih, sadovnjakih ter podeželskih vasicah, toda ko ugledaš "čipkaste" vrhove, te neustavljivo zgrabijo. In ko iz okoliških dolin več dni zreš na "provansalskega velikana", tega najvišjega

Tone Wraber (tretji z leve) na sestanku uredništva Planinskega vestnika leta 2007

Tik pred oddajo gradiva v tiskarno nas je presenetila žalostna vest, da je umrl prof. dr. **Tone Wraber**, botanik, znanstvenik in ljubitelj narave. Dr. Wraber je bil zvest sodelavec Planinskega vestnika, nekoč tudi član uredniškega odbora, s katerim je dobro sodeloval tudi v zadnjih letih.

zahodno od Alp, je vabilo treba sprejeti. Še posebej te ta gora, na katero je prvi zabeleženi vzpon opravil l. 1336 veliki renesančni pesnik Petrarca, danes pa je čez vrh speljana asfaltirana cesta, nekako prevzame s svojimi "dirkaškimi" zgodbami. Prav na vrhu je namreč že leta tudi najtežji etapni gorski cilj znamenite kolesarske Tour de France! Morava na to goro!" je govorila Sonja. "Ampak vsaj nekaj tudi peš," sem dodajal.

PA ŠE NA MONT VENTOUX

Začneva z juga iz Bedoina. Že kmalu za zadnjimi hišami je vsa cesta popisana z imeni kolesarskih junakov. "Noro" mora biti, ko hiti tod navzgor karavana "biciklistov". Predstava. In da je gora res kolesarska, kmalu uvidiva. Sami, v dvoje, v skupinah hitijo v vroče klance. Še bolj hitijo avtomobili. Eno samo gibanje, nemir in hrup, ki te neustavljivo potegnejo za sabo. Po svoje nenavadno za vendarle kar visoko goro. Kakor se z višino zanimivo spreminja tudi vegetacija. V okolici Bedoina še vidiva nekaj sivke in sadovnjake marelic, nato pa le še hrastove in bukove in nazadnje vse redkejše nizke iglaste gozdove. Kaj pa najino pešačenje? Toda kje pa so sploh kakšne poti? Zaman se zvedavo ozirava po morebitnih kažiputih in oznakah. Ali sploh kdo hodi v tej obupni vročini? Midva bova! Da, bova! Pa se peljeva kar višje in višje, nobeden se ne ustavlja, ne izstopi ... Nagon črede po gibanju med avtomobilisti je očiten. Razumeva namig. "Peljala se bova do vrha," odloči sopotnica, ko že zavoziva na odprto, kjer izgubiva še zadnjo željo po aktivnejšem gibanju. Toda kaj je to? To so vendar ene same svetle skale in pesek in prav na vrhu gore še beli TV stolp. Da, kakor razzarjena puščava na dva tisoč metrih!

"Čreda" naju odloži na parkirišču pod vrhom in kar v "japonkah" stopiva še čez tiste zadnje skale do najvišje točke. Turista sva danes, ki se na videz prav tako začudeno ozirava na tiste tri v planinski opravi, kako se

kar nekam boječe in tiho zadržujejo v kotu ob ograji, v sebi pa sva jih vesela, jih občudujeva – oni so prišli peš! Turista, ki med stojnicami s spominki in hrano na razzarjenem asfaltu ne veva, kaj bi in nazadnje obstojiva pred lokalom, kjer točijo pivo. Še najbolje za sedaj. Ampak kaj se vendar dogaja v meni? Se ne znam veseliti vrha gore, kot že tolikokrat ob vzponih peš, na smučeh ali s kolesom? Se zvedavo posvečati razgledom? Danes pa, kot da ni te radosti v meni sredi te množice tu na Mont Ventouxu, tu med elegantno opravljenimi gospodi in damami. Saj ne vedo, zakaj so tukaj, njihovi obrazi so brezizrazno prazni, brez občutenj. Ali pa se motim, gornik v meni pač ne zna razumeti? Pa se zato raje občudujoče oziram po kolesarjih. Napori ob vzponu v avgustovski vročini jim niso vzeli nasmeha in dobre volje v veselju, da so uspeli. Kako pa doživlja "provansalskega velikana" Sonja? Ni ravno preveč zgovorna ... Pa raje kar obmolkneva za kakšne pol ure, da se glavi ohladita in misli sprostijo.

Navzdol se odpeljeva na drugo, severno stran, med prijazno zelene gozdove v okolici Malauncena. Tako sva doživela in preživela avtomobilski vzpon na goro. Goro, ki je dan kasneje v svoji modrini s tisto značilno belino na vrhu tu z grebena na Dentelles de Montmirail spet vsa tako lepa tam nad severnimi obzorji in vendarle ponovno vabljiva.

Sedeva v senco skalnih obokov. Pot tu spet zavije okrog pečin in navzdol do izhodišča. V stenah je plezalsko živahno, planinci pozdravljajo, fotografirajo in hitijo naprej. Okoliški vinogradi zeleno rumeno žarijo v opoldanskem soncu. Spokojna mirnost je razpeta nad pokrajino. Ne sme se nama muditi, dan v svoji silni svetlobi je prelep, da bi kar odhitela naprej in mimo vseh teh porajajočih se občutenj. Še kako rada se bova tega spominjala v mračnih sivih dneh.

Odpotovala bova naprej proti jugu enkrat popoldne. Zvečer pa, no, takrat bova spet iskala kamp. Res je: ne izučij nauj! ◉